

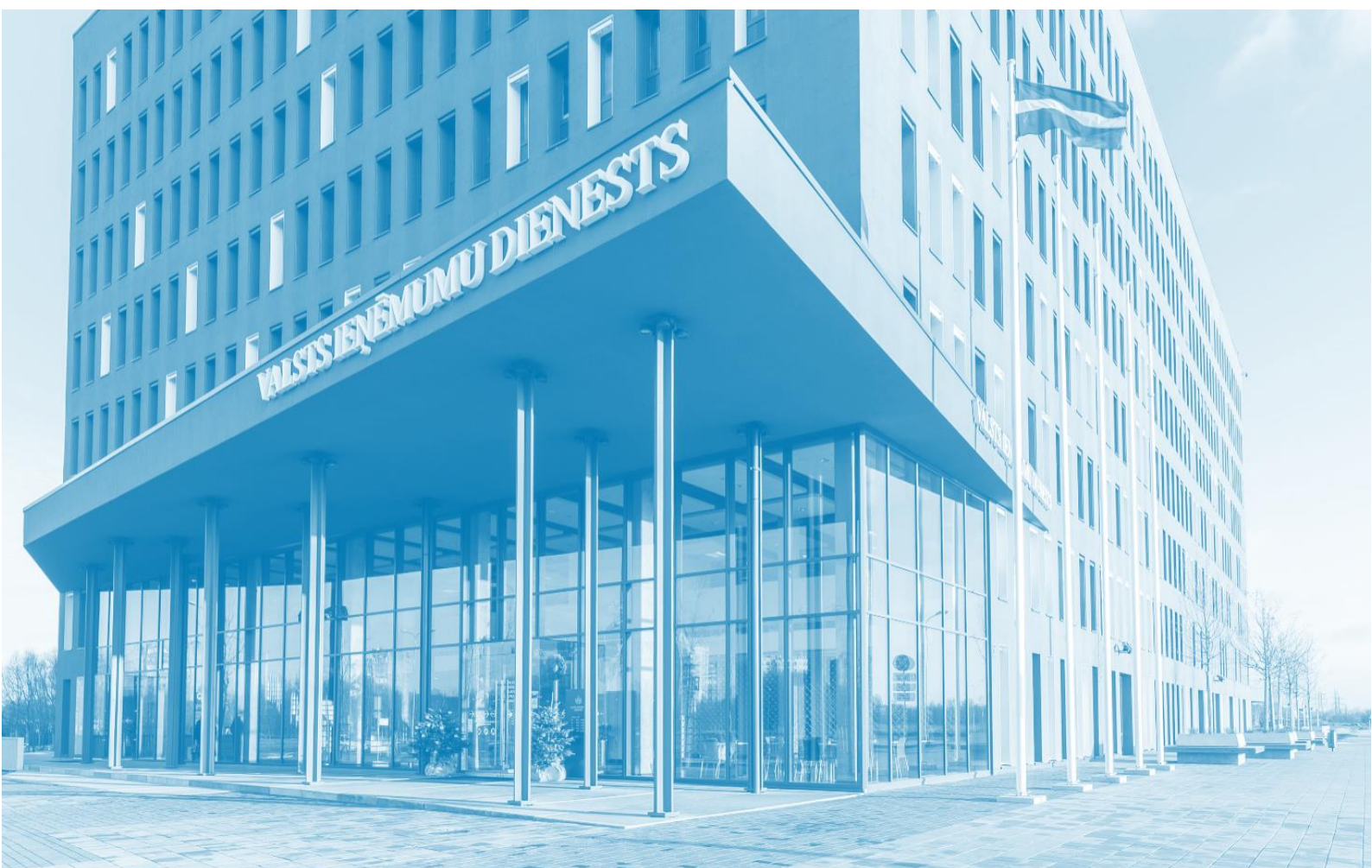

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU LĪGUMISKAJĀS ATTIECĪBĀS

(piemērojams līdz 30.06.2021.)

2021.

Saturs

Lietotie saīsinājumi	3
Darba līgums.....	5
A.1. Ar darbinieku – Latvijas rezidentu	5
A.2. Ar darbinieku – nerezidentu (no ES)	7
Uzņēmuma līgums	9
B.1. Ar juridisku personu – Latvijas rezidentu.....	9
B.2. Ar juridisku personu – nerezidentu	10
B.3. Ar Latvijas juridisku personu – jau reģistrētu MUN maksātāju.....	11
C.1. Ar fizisku personu, kas nav reģistrējusi saimniecisko darbību.....	14
C.2. Ar saimnieciskās darbības veicēju fizisku personu.....	15
C.3. Ar fizisku personu – MUN maksātāju.....	19
Saistošie normatīvie akti.....	21

Lietotie saīsinājumi

ES	Eiropas Savienība
IIN	iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IIN likums	likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"
IK	individuālais komersants
MU	mikrouzņēmums
MUN	mikrouzņēmumu nodoklis
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VSAOI	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
URVN	uzņēmējdarbības riska valsts nodeva
PP	pastāvīgā pārstāvniecība
Regula Nr.883/2004	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regula (EK) Nr.883/2004) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu
Regula Nr.987/2009	Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra Regula (EK) Nr.987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
Ziņas par darba ņēmējiem	Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 <u>"Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"</u> 1.pielikums
Darba devēja ziņojums	<u>Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827" Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"</u> 3.pielikums
Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām; Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumu <u>Nr.677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem"</u> 1. vai 2.pielikums
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas – nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas – nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā; Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 <u>"Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"</u> 4.pielikums
MUN ceturkšņa deklarācija	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija

NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU LĪGUMISKAJĀS ATTIECĪBĀS

Pašnodarbinātā ziņojums

Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums; [Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 4.pielikums](#)

Gada ienākumu deklarācija

[Ministru kabineta 2018. gada 30.oktobra noteikumu Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību" 1.pielikums](#)

Materiāls sniedz palīdzību fiziskajām un juridiskajām personām, kas ir noslēgušas darba vai uzņēmuma līgumu, skaidrojot, kura līgumslēdzēja puse ir atbildīga par nodokļu samaksu un pārskatu iesniegšanu VID.

Darba līgums

Ar darba līgumu darbinieks uzņemas veikt noteiktu darbu, pakļauties noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem, savukārt darba devējs uzņemas maksāt nolīgto darba samaksu, nodrošināt taisnīgus, drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus.

Darba līgumu regulē Darba likums. Darba līgums slēdzams tikai ar fizisku personu, kurai savi pienākumi jāpilda personīgi.

A.1. Ar darbinieku – Latvijas rezidentu

Ja darba līgums noslēgts starp Latvijas darba devēju un darbinieku – Latvijas rezidentu – un darbu veic Latvijā, tad **darba devējs**:

- atbild par darbinieka reģistrāciju, nodokļu aprēķināšanu un samaksu, kā arī pārskatu iesniegšanu VID;
- ietur IIN un veic VSAOI no darba algas;
- maksā URVN par darbinieku.

Darba devējs darba algai piemēro šādas nodokļu **likmes**:

IIN	IR iesniegta algas nodokļa grāmatiņa:	NAV iesniegta algas nodokļa grāmatiņa vai grāmatiņā IR veikta atzīme par 23 % likmes piemērošanu:
	20 % mēneša ienākumam līdz 1667 eiro	23 % visam mēneša ienākumam (arī ienākumam līdz 1667 eiro)
	23 % mēneša ienākuma daļai, kas pārsniedz 1667 eiro	
VSAOI	34,09% vispārējā gadījumā (no tiem 23,59 % – darba devēja daļa, 10,5 % – darba ņēmēja daļa)	
URVN	0,36 eiro mēnesī	

Detalizētāka informācija par:

- IIN aprēķināšanu, ieturēšanu un maksāšanu no darba algas pieejama metodiskajā materiālā "[Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem](#)";
- darba devēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, to likmēm, aprēķināšanu, maksāšanu un pārskatu iesniegšanu – metodiskajos materiālos "[Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas](#)".

Darba devējs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Ziņas par darba ņēmējiem	<p>Nodibinot darba tiesiskās attiecības:</p> <ul style="list-style-type: none"> ne vēlāk kā vienu stundu, pirms darbinieks uzsāk darbu (ja ziņas sniedz elektroniski EDS) <p>Izbeidzot darba tiesiskās attiecības vai mainoties darba ņēmēja statusam:</p> <ul style="list-style-type: none"> ne vēlāk kā trīs darbdienu laikā pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas vai statusa maiņas 	X
Darba devēja ziņojums	Katru mēnesi līdz nākamā mēneša 17.datumam	<p>IIN: -līdz algas izmaksas mēneša 23.datumam vai</p> <ul style="list-style-type: none"> līdz algas izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23.datumam šādos gadījumos: <ol style="list-style-type: none"> 1) tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības; 2) tiek izmaksāta samaksa par atvaļinājuma laiku un darba samaksa par laiku, kas nostrādāts līdz atvaļinājumam; 3) darba samaksa par konkrēto mēnesi tiek aprēķināta un izmaksāta tā pašā mēneša laikā 4) tiek izmaksāta slimības nauda; 5) ja saskaņā ar tiesas spriedumu, tiesas lēmumu par izlīguma apstiprināšanu vai attiecīgās valsts pārvaldes iestādes pieņemtu pārvaldes lēmumu personai ir izmaksāta atlīdzība par darba piespiedu kavējumu vai izmaksāti laikus neizmaksātie darba ienākumi.

NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU LĪGUMSKAJĀS ATTIECĪBĀS

		<p>VSAOI: līdz nākamā mēneša pēc mēneša, par kuru aprēķināta alga, 23.datumam</p> <p>URVN: līdz nākamā mēneša 23.datumam</p>
<p>Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām</p>	<p>1.februāris – ja darba attiecības pastāvējušas līdz gada beigām</p> <p>Nākamā mēneša 15.datums – ja darba tiesiskās attiecības pārtrauktas agrāk</p>	X

A.2. Ar darbinieku – nerezidentu

Ja darba līgums noslēgts starp Latvijas darba devēju (gan fizisku, gan juridisku personu) un darbinieku – nerezidentu – un darbu veic Latvijā, tad **darba devējs:**

- atbild par darbinieka reģistrāciju, nodokļu aprēķināšanu un samaksu, kā arī pārskatu iesniegšanu VID;
- no darba algas ietur IIN un veic VSAOI;
- par darbinieku maksā URVN.

Darba devējs nerezidenta darba algai piemēro šādas nodokļu **likmes:**

IIN	23 %	visam mēneša ienākumam
	31 %	ienākuma pārsniegumam, ja uz darbinieku attiecas citas valsts sociālās apdrošināšanas sistēma (darbiniekam ir citas valsts izsniegts A1 sertifikāts) un tā ienākums mēnesī pārsniedz 5233,33 eiro
VSAOI	34,09 %	vispārējā gadījumā (no tiem 23,59 % – darba devēja daļa, 10,5 % – darba ņēmēja daļa) !!! Ja darbiniekam ir izsniegts citas dalībvalsts A1 sertifikāts, tad iemaksas Latvijā par viņu nav jāveic
URVN	0,36 eiro	mēnesī

Darba devējs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Ziņas par darba ņēmējiem	<p>Nodibinot darba tiesiskās attiecības:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ne vēlāk kā vienu stundu, pirms darbinieks uzsāk darbu (ja ziņas sniedz elektroniski EDS) 	X

NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU LĪGUMSKAJĀS ATTIECĪBĀS

	<p>Izbeidzot darba tiesiskās attiecības vai mainoties darba ņēmēja statusam:</p> <ul style="list-style-type: none"> ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas vai statusa maiņas <p>!!! Ziņas par darbinieku nesniedz, ja darbiniekam ir citas valsts izsniegts A1 sertifikāts</p>	
Darba ziņojums devēja	Katru mēnesi līdz nākamā mēneša 17.datumam	<p>VSAOI: līdz nākamā mēneša pēc mēneša, par kuru aprēķināta alga, 23.datumam</p> <p>URVN: līdz nākamā mēneša 23.datumam</p> <p>!!! No nerezidenta algas ieturēto IIN šajā pārskatā neuzrāda</p> <p>!!! Ja darbiniekam ir citas valsts izsniegts A1 sertifikāts, ziņojumā par to uzrāda tikai URVN (ziņojuma sadaļā "Personas, kuras nav obligāti sociāli apdrošināmas")</p>
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli	Par ieturēto IIN – līdz nākamā mēneša 15.datumam	Ieturēto IIN iemaksā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23.datumam

Sociālās drošības jomā piemērojamos tiesību aktus personām, kuras ir nodarbinātas kādā no ES/EEZ dalībvalstīm vai Šveicē (turpmāk – dalībvalstis), nosaka saskaņā ar Regulas Nr.883/2004 un Regulas Nr.987/2009 tiesību normām.

Persona, uz kurām attiecas regula, ir pakļauta tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Vispārējā gadījumā, ja personai nav citas valsts kompetentās iestādes izsniegts sertifikāts A1, VSAOI jāveic tajā dalībvalstī, kurā persona faktiski strādā.

Latvijā kompetentā iestāde regulas piemērošanas jomā – arī tās ES dalībvalsts noteikšanā, kurā veicamas VSAOI, – ir [VSAA](#).

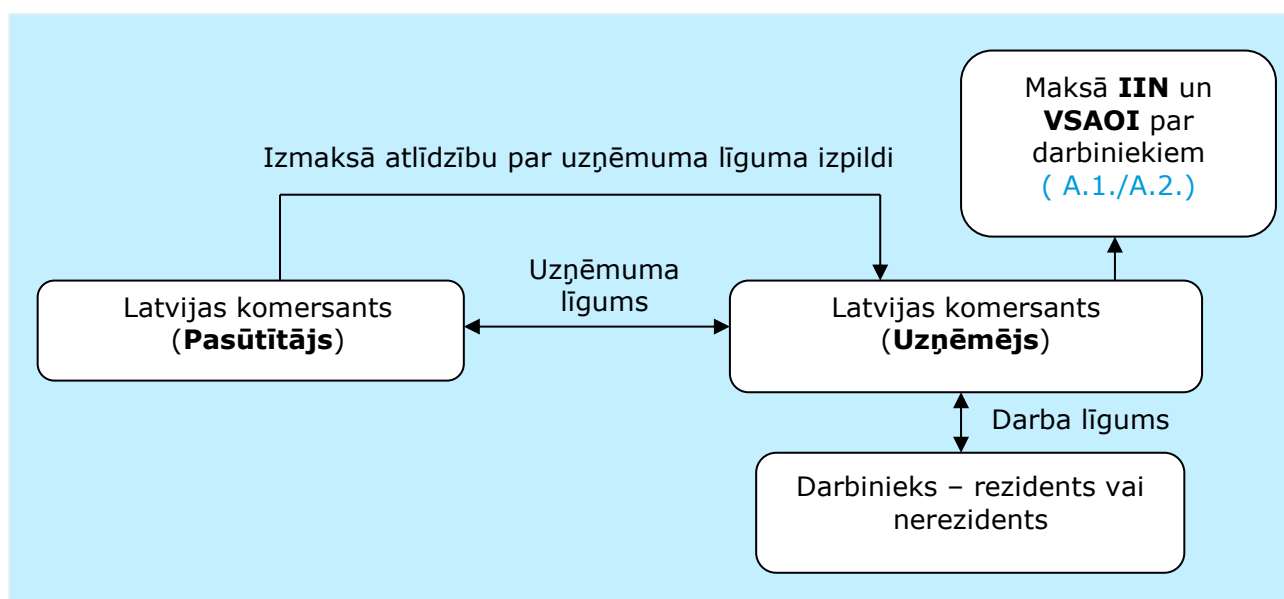
Plašāka informācija ir pieejama VSAA tīmekļvietnē: <https://www.vsaa.gov.lv/pakalpojumi/pakalpojumi-eiropas-savieniba/darbs-cita-es-valsti-a1-sertifikats/>

Uzņēmuma līgums

Ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otram par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

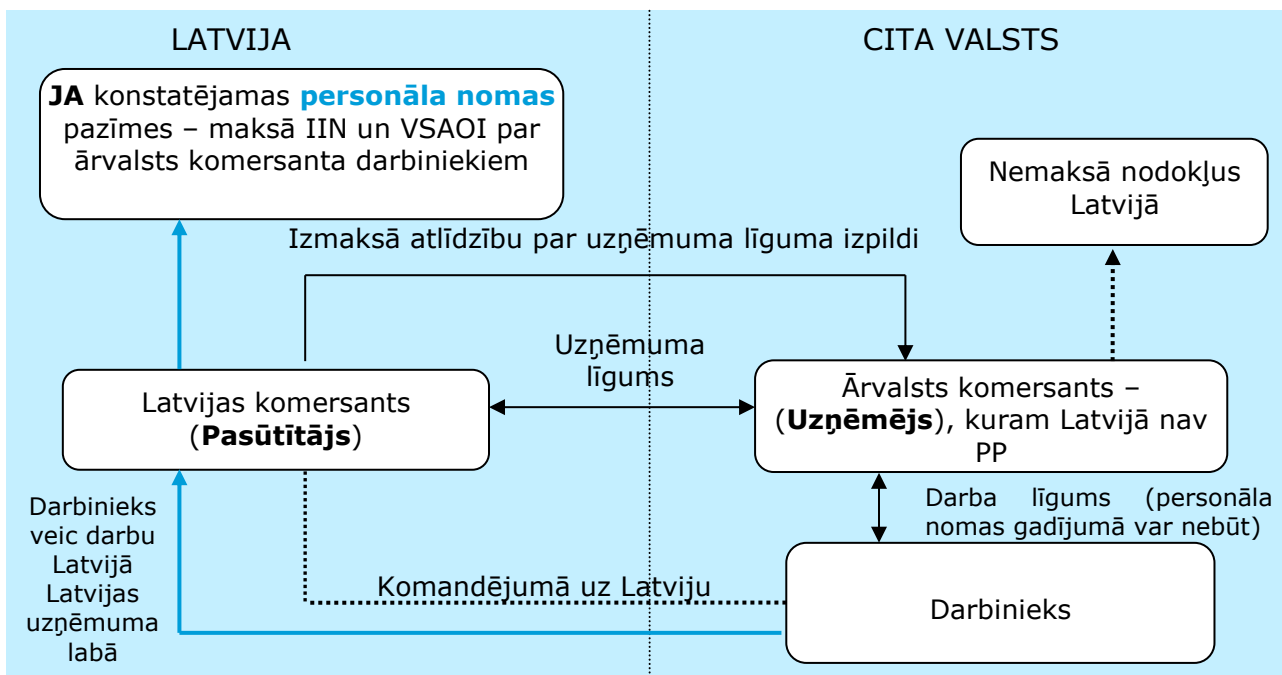
Uzņēmuma līgumu regulē Civillikums. Uzņēmuma līguma puses ir **pasūtītājs** un **uzņēmējs**, un uzņēmējs var būt gan fiziska, gan juridiska persona.

B.1. Ar juridisku personu – Latvijas rezidentu

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp diviem Latvijas komersantiem, tad **komersants – Uzņēmējs**, kurš ar saviem darbiniekiem ir noslēdzis darba līgumu, **ir atbildīgs** par nodokļu aprēķināšanu un samaksu, kā arī informācijas sniegšanu VID (A.1. un A.2.sadaļa).

B.2. Ar juridisku personu – nerezidentu

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu un komersantu, kuram nav PP Latvijā, un šis komersants uzņēmuma līguma izpildei nosūta savus darbiniekus komandējumā ne ilgāk kā uz 183 dienām uz Latviju un nav konstatētas personāla nomas pazīmes, tad ārvalstu komersants nodokļus par darbiniekiem maksā savā valstī. Darbinieki ir no valsts, ar kuru ir noslēgta nodokļu konvencija.

Ja līgumiskajās attiecībās starp Latvijas komersantu un ārvalsts komersantu ir konstatējamas **personāla nomas pazīmes**, tad **Latvijas komersants ir darba devējs** un tam ir pienākums:

- darbiniekus reģistrēt VID, iesniedzot ziņas par darba ņēmējiem;
- no ārvalstu komersantam izmaksātās atlīdzības tiktāl, ciktāl izmaksājamā atlīdzība sevī ietver darba samaksu, aprēķināt IIN un VSAOI kā no iznomātā personāla ienākuma;
- par iznomātā personāla ienākumu un no tā aprēķinātajiem nodokļiem iesniegt pārskatus;
- veikt nodokļu samaksu budžetā.

Personāla nomas gadījumā darbinieku ienākums ir apliekams ar IIN Latvijā neatkarīgi no tā, vai nodokli no darba algas ir samaksājis arī tā darba devējs – ārvalsts komersants – savā valstī.

Personāla noma ir iznomātāja darbinieku nosūtīšana apmaiņā pret atlīdzību personāla nomniekam, lai darītu darbu saistībā ar nomnieka saimniecisko darbību Latvijā.

Personāla iznomātājs ir **Latvijas nerezidents**, kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā.

Izmomātais personāls ir jebkura fiziska persona – gan Latvijas rezidents, gan nerezidents. Izmomātais personāls ir **darba ņēmēji**.

Personāla nomnieks ir Latvijas rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā. Personāla nomnieks ir **darba devējs**.

Personāla nomas pazīmes:

- personāla nomnieks atbild par darba kopējo vadību un uzraudzību vai darba rezultātu;
- personāla nomnieks nosaka izmomātā personāla skaitu un kvalifikāciju;
- personāla integrācija personāla nomnieka uzņēmumā. Integrācija uzņēmumā ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus;
- atlīdzību par personāla nomu aprēķina atkarībā no izmomātā personāla darba laika, paveiktā darba; personāla nomnieks nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

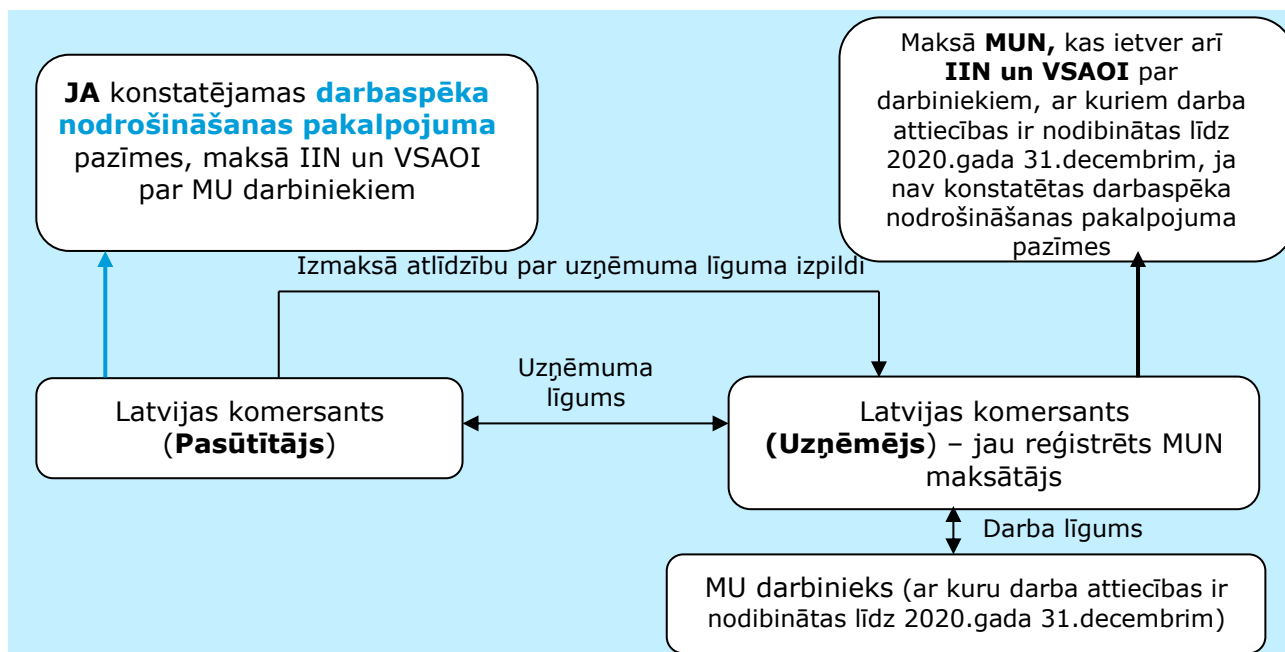

Personāla nomas pazīmes izvērtē kontekstā ar personāla nomas definīciju. Personāla noma pastāv, ja ir izpildīta vismaz viena pazīme.

Detalizētāka informācija par izmomātā personāla ienākumu un nodokļu aprēķināšanu no tā pieejama metodiskajā materiālā "[Personāla noma un nodokļu pārskati](#)".

B.3. Ar Latvijas juridisku personu –jau reģistrētu¹ MUN maksātāju

¹ Jau reģistrēts MUN maksātājs- tāds uzņēmums, kas līdz 2020.gada 31.decembrim ir reģistrēts vai ieguvis MUN statusu (*Mikrouzņēmumu nodokļa likuma pārejas noteikumu 31.punkts*)

NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU LĪGUMSKAJĀS ATTIECĪBĀS

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp diviem Latvijas komersantiem, nav konstatētas personāla nomas pazīmes un Uzņēmējs ir **jau reģistrēts** MUN maksātājs, kurš nodarbina tikai tādus darbiniekus, ar kuriem darba attiecības ir nodibinātas līdz 2020.gada 31.decembrim, tad Uzņēmējs – jau reģistrētais **MUN maksātājs**:

- atbild par darbinieku reģistrāciju un pārskatu iesniegšanu VID;
- atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes iekļauj MU apgrozījumā un samaksā MUN, kas ietver arī IIN, VSAOI un URVN par MU darbiniekiem, ar kuriem darba attiecības ir nodibinātas līdz 2020.gada 31.decembrim;
- iesniedz MU ceturkšņa deklarāciju un informāciju par MU darbiniekiem (ar kuriem darba attiecības ir nodibinātas līdz 2020.gada 31.decembrim) aprēķināto darba algu par katru ceturkšņa mēnesi (neatkarīgi no tā, vai katrā konkrētajā mēnesī ir vai nav izmaksāta pilna darba alga).

MUN maksātājs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa likme/Samaksas termiņš
Ziņas par darba ņēmējiem	<p>Nodibinot darba tiesiskās attiecības:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ne vēlāk kā vienu stundu, pirms darbinieks uzsāk darbu (ja ziņas sniedz elektroniski EDS) <p>Izbeidzot darba tiesiskās attiecības (mainot statusu):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas vai statusa maiņas 	X
MUN ceturkšņa deklarācija	Līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam	<p>MUN likme gada apgrozījumam līdz 25 000 eiro - 25 % virs 25 000 eiro – 40 %</p> <p>MUN iemaksā līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23.datumam</p> <p>!!! Ne vēlāk kā līdz nākamā gada 23.janvārim iemaksā MUN 50 eiro apmērā, ja kalendāra gadā aprēķinātā MUN summa nepārsniedz 50 eiro.</p>

Par algu, ko jau reģistrētais MUN maksātājs izmaksā darbiniekam, ar kuru darba tiesiskās attiecības ir nodibinātas līdz 2020.gada 31.decembrim, paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām **NAV** jāsniedz.

Ja līgumiskajās attiecībās starp diviem Latvijas komersantiem, no kuriem Uzņēmējs ir jau reģistrētais MUN maksātājs, kurš nodarbina darbiniekus, ar kuriem darba tiesiskās attiecības tas ir nodibinājis līdz 2020.gada 31.decembrim, ir konstatējamas pazīmes, kas liecina, ka jau reģistrētais MUN

maksātājs sniedz darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumus otram komersantam, tad jau reģistrētā MU darbinieks ir uzskatāms arī par otra komersanta darba ņēmēju un **komersantam (Pasūtītājam), kas nav MUN maksātājs, ir pienākums:**

- MU darbiniekus reģistrēt kā savus darba ņēmējus, iesniedzot VID ziņas par darba ņēmējiem;
- no MU izmaksātās atlīdzības tiktāl, ciktāl izmaksājamā atlīdzība sevī ietver darba samaksu, aprēķināt IIN un VSAOI kā no iznomātā personāla ienākuma;
- par iznomātā personāla ienākumu un no tā aprēķinātajiem nodokļiem iesniegt pārskatus;
- veikt nodokļu nomaksu budžetā.

Darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšana ir tādas tiesiskās attiecības, kurās MUN maksātājs slēdz darba līgumu ar darbinieku, lai to norīkotu veikt darbu citai personai tās labā un vadībā.

Darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšana ir arī attiecības, kurās izpildās vismaz viena pazīme:

- MU darbinieku vai īpašnieku pakļauj tās personas noteiktajai darba kārtībai un rīkojumiem, kuras labā veic darbu;
- persona, kuras labā veic darbu, nosaka personāla skaitu un kvalifikāciju;
- atlīdzību MUN maksātājam aprēķina atkarībā no nostrādātā darba laika;
- persona, kuras labā veic darbu, nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu;
- darījuma mērķis ir aizstāt darba tiesiskās attiecības ar cita veida tiesiskajām attiecībām, lai samazinātu nodokļu maksājumus par darbiniekiem.

Darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumus, ko sniedz MUN maksātājs, pielīdzina personāla nomai.

Detalizētāka informācija par nodokļu aprēķināšanu no iznomātā personāla ienākumu un pārskatu iesniegšanu pieejama metodiskajā materiālā "[Personāla noma un nodokļu pārskati](#)".

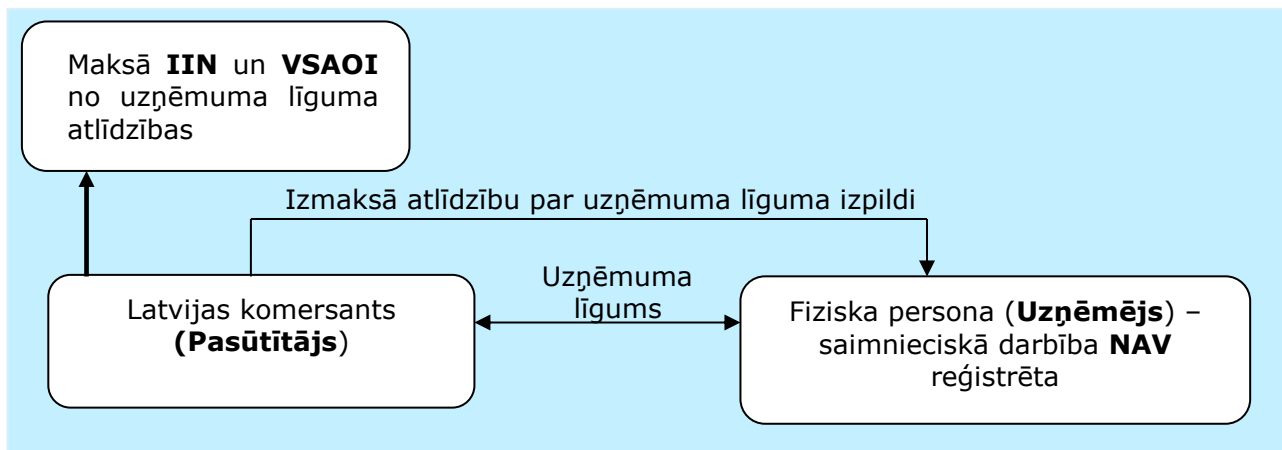
Ja izpildās darbaspēka nodrošināšanas pakalpojuma sniegšanas pazīmes un atlīdzība tiek aplikta ar IIN un VSAOI kā iznomātā personāla ienākums, tad to neuzskata par MUN maksātājs saimnieciskās darbības ieņēmumu un MUN no tās nav jāmaksā.

1.piemērs

SIA "Ceļ un būvē" ir jau reģistrēts MUN maksātājs un nodarbina tikai tādus darbiniekus, ar kuriem darba tiesiskās attiecības ir nodibinātas līdz 2020.gada 31.decembrim. SIA "Ceļ un būvē" (Uzņēmējs) noslēdz uzņēmuma līgumu ar SIA "Labi Nami" (Pasūtītāju) par būvniecības darbu veikšanu. Darbaspēka nodrošināšanas pakalpojuma pazīmju nav. SIA "Ceļ un būvē" 2021.gada martā izraksta Pasūtītājam (SIA "Labi Nami") rēķinu par paveiktajiem darbiem 2000 eiro apmērā. Aprēķinot darba algu par martu, SIA "Ceļ un būvē" piemēro atbilstoši būvniecībā nodarbinātajiem noteikto minimālo stundas tarifa likmi. Darbiniekiem aprēķinātā alga martā ir 900 eiro.

SIA "Ceļ un būvē" līdz 15.aprīlim iesniedz MUN I ceturkšņa deklarāciju, aprēķina un samaksā 25 % MUN no ceturkšņa apgrozījuma (apgrozījumā iekļaujot arī rēķina summu – 2000 eiro), kā arī norāda informāciju par darbiniekiem aprēķināto darba algu par katru I ceturkšņa mēnesi.

C.1. Ar fizisku personu, kas nav reģistrējusi saimniecisko darbību

Personu, ar kuru noslēgts uzņēmuma līgums, ja tā nav reģistrējusi saimniecisko darbību, uzskata par darba ņēmēju.

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu (Pasūtītāju) un cilvēku, kas nav reģistrējis saimniecisko darbību, tad komersants (**Pasūtītājs**):

- atbild par nodokļu nomaksu no aprēķinātās atlīdzības par uzņēmuma līguma izpildi un pārskatu iesniegšanu VID;
- reģistrē cilvēku kā darba ņēmēju, ietur IIN un veic VSAOI no atlīdzības;
- URVN nemaksā, jo nav darba attiecību (darba līguma).

Ienākumam no uzņēmuma līguma izmaksas vietā piemēro šādas nodokļa likmes:

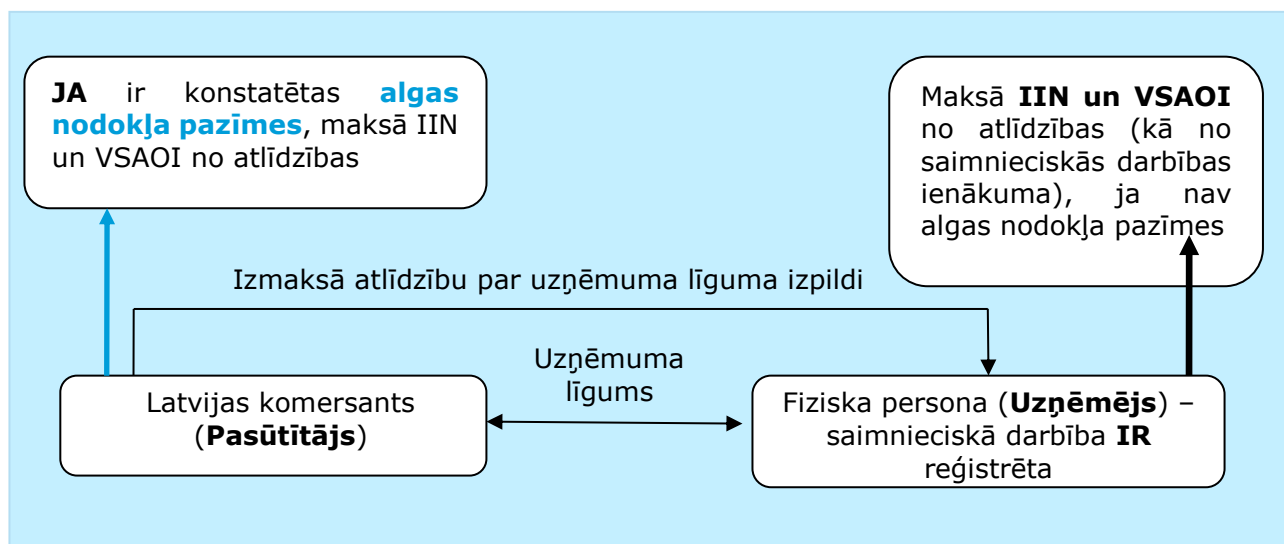
IIN	IR iesniegta algas nodokļa grāmatiņa:	NAV iesniegta algas nodokļa grāmatiņa vai grāmatiņā IR veikta atzīme par 23 % likmes piemērošanu:
	20 % mēneša ienākumam līdz 1667 eiro	23 % visam mēneša ienākumam (arī ienākumam līdz 1667 eiro)
	23 % mēneša ienākuma daļai, kas pārsniedz 1667 eiro	
VSAOI	34,09% vispārējā gadījumā (no tiem 23,59 % – darba devēja daļa, 10,5 % darba ņēmēja daļa)	

Komersants iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Ziņas par darba ņēmējiem	Uzņēmuma līguma noslēgšanas dienā – vispārējā gadījumā ziņu kods 11 un kods 81. Uzņēmuma līguma izbeigšanas dienā – ziņu kods 25 un kods 82	X
Darba devēja ziņojums	Par konkrēto mēnesi – līdz nākamā mēneša 17.datumam !!! IIN, kas ieturēts no atlīdzības no uzņēmuma līguma, ziņojumā neuzrāda	VSAOI: līdz nākamā mēneša pēc mēneša, par kuru aprēķināta atlīdzība, 23. datumam
Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām	Par ieturēto IIN – līdz nākamā mēneša 15.datumam pēc izmaksas (ar kodu 1008) !!! Paziņojumu VID iesniedz par katru mēnesi, par kuru ir veikta izmaksa	IIN: ne vēlāk kā līdz nākamā mēneša 23.datumam pēc atlīdzības izmaksas

C.2. Ar saimnieciskās darbības veicēju fizisku personu

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu (Pasūtītāju) un cilvēku, kurš ir reģistrējies saimniecisko darbību, nav konstatētas algas nodokļa pazīmes, tad:

komersants (Pasūtītājs):

- izmaksā atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes, nodokļus neieturot;
- iesniedz "Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām" ar kodu 2008 līdz nākamā gada 1.februārim, izņemot IK;

cilvēks – Uzņēmējs:

- saņemto atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes iekļauj savos saimnieciskās darbības ieņēmumos;
- no saimnieciskās darbības ienākuma aprēķina un nomaksā nodokļus un iesniedz atskaites.

Pārlicināties par to, vai persona ir reģistrējusi saimniecisko darbību, iespējams [**VID publiskojamo datu bāzē**](#).

No ienākuma no saimnieciskās darbības maksā **IIN un VSAOI:**

IIN	20 %	gada ienākumam līdz 20 004 eiro
	23 %	gada ienākumam no 20 004 eiro līdz 62 800 eiro
	31 %	gada ienākumam, kas pārsniedz 62 800 eiro
VSAOI	31,07 %	vispārējā gadījumā no saimnieciskās darbības mēneša ienākuma, kas nav mazāks par minimālo mēneša darba algu (500 eiro) (turpmāk – VSAOI objekts)
	5 %	obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai no pārējā saimnieciskās darbības ienākuma, no kura nav maksāti 31,07%
	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī ≥ 500 eiro *	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī < 500 eiro
	31,07 % no vismaz 500 eiro (vai izvēlētas lielāka VSAOI objekta) + vismaz 5 % no starpības starp faktiskajiem ienākumiem no saimnieciskās darbības un 500 eiro (vai cita izvēlēta VSAOI objekta)	vismaz 5 % apmērā no faktiskajiem ienākumiem
		VSAOI neveic

*** Uz būvniecības nozarē nodarbināto pašnodarbināto arī attiecas ierobežojums 500 eiro mēnesī.**

Saimnieciskās darbības veicējs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Pašnodarbinātā ziņojums	Līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 17.datumam	VSAOI: līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 23.datumam
Gada ienākumu deklarācija	Par gadu – periodā no nākamā gada 1.marta līdz 1.jūnijam Ja kopējie gada ienākumi pārsniedz 62 800 eiro – no 1.aprīļa līdz 1.jūlijam	IIN iemaksā: <ul style="list-style-type: none"> ja aprēķinātais nodoklis < 640 eiro: līdz 23.jūnijam ja aprēķinātais nodoklis > 640 eiro: līdz 23.jūnijam, 23.jūlijam un 23.augustam (katru reizi trešo daļu no nodokļa summas) ja kopējie gada ienākumi > 62 800 eiro un aprēķinātais nodoklis > 640 eiro: līdz 23.jūlijam, 23.augustam un 23.septembrim (katru reizi trešo daļu no nodokļa summas) līdz 23.jūnijam iemaksā minimālo nodokli 50 eiro – ja aprēķinātais IIN no saimnieciskās darbības ienākuma nepārsniedz 50 eiro

Ja izpildās kaut viena no algas nodokļa maksāšanas pazīmēm, tad komersantam (Pasūtītājam) no uzņēmuma līguma atlīdzības ir pienākums aprēķināt un samaksāt nodokļus tā, it kā ar cilvēku būtu noslēgts darba līgums (A1/A2 sadaļa). Šādā gadījumā atlīdzību **neuzskata** par saimnieciskās darbības ieņēmumu un saimnieciskās darbības veicējs to neiekļauj savos ieņēmumos no saimnieciskās darbības.

Personu, ar kuru ir noslēgts uzņēmuma līgumu, ja attiecībā uz to konstatē vismaz vienu no algas nodokļa pazīmēm, uzskata **par darba ņēmēju**.

Algas nodokļa pazīmes:

- ekonomiskā atkarība no Pasūtītāja;
- finansiālā riska neuzņemšanās peļņu nenesoša darba izpildes vai zaudētu debitoru parādu gadījumā;
- integrācija Pasūtītāja uzņēmumā (darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot Pasūtītāja iekšējās kārtības noteikumus u.c. pazīmes);

NODOKĻI NODARBINĀTĪBAS UN PAKALPOJUMU LĪGUMISKAJĀS ATTIECĪBĀS

- faktisko brīvdienu un atvaļinājumu esamība un to ņemšanas kārtības saistība ar Pasūtītāja iekšējo darba kārtību vai citu Pasūtītāja uzņēmumā nodarbināto personu darba grafiku;
- darbība notiek Pasūtītāja vadībā vai kontrolē, darbu izpildē nav iespējas piesaistīt savu personālu vai izmantot apakšuzņēmējus;
- darba veikšanā izmanto Pasūtītāja telpas, iekārtas, darbarīkus u.c.

2.piemērs

Saimnieciskās darbības veicējs Aivars (Uzņēmējs) noslēdz uzņēmuma līgumu ar SIA "Namdaris" (Pasūtītāju) par atsevišķu restaurācijas darbu veikšanu objektā, kurā SIA "Namdaris" veic būvdarbus kā ģenerāluuzņēmējs. Algas nodokļa pazīmes nav konstatējamas. SIA "Namdaris" saskaņā ar pieņemšanas – nodošanas aktu 20XX.gada aprīlī samaksā Aivaram 800 eiro par paveikto darbu, bet 20XX.gada maijā – 550 eiro. SIA "Namdaris" neietur nodokļus.

Aivaram aprīlī un maijā izdevumi, kas saistīti ar saimniecisko darbību, nav bijuši.

*Tā kā ienākumi ir lielāki par minimālo darba algu **500 eiro**, no šiem ienākumiem ir jāveic VSAOI un iemaksas pensiju apdrošināšanai.*

*No aprīļa ienākuma (800 eiro) Aivaram jāveic VSAOI kopsummā **170,35** eiro:*

- $500 \text{ eiro} \times 31,07\% = 155,35 \text{ eiro};$
- $(800 \text{ eiro} - 500 \text{ eiro}) \times 5\% = 15 \text{ eiro}.$

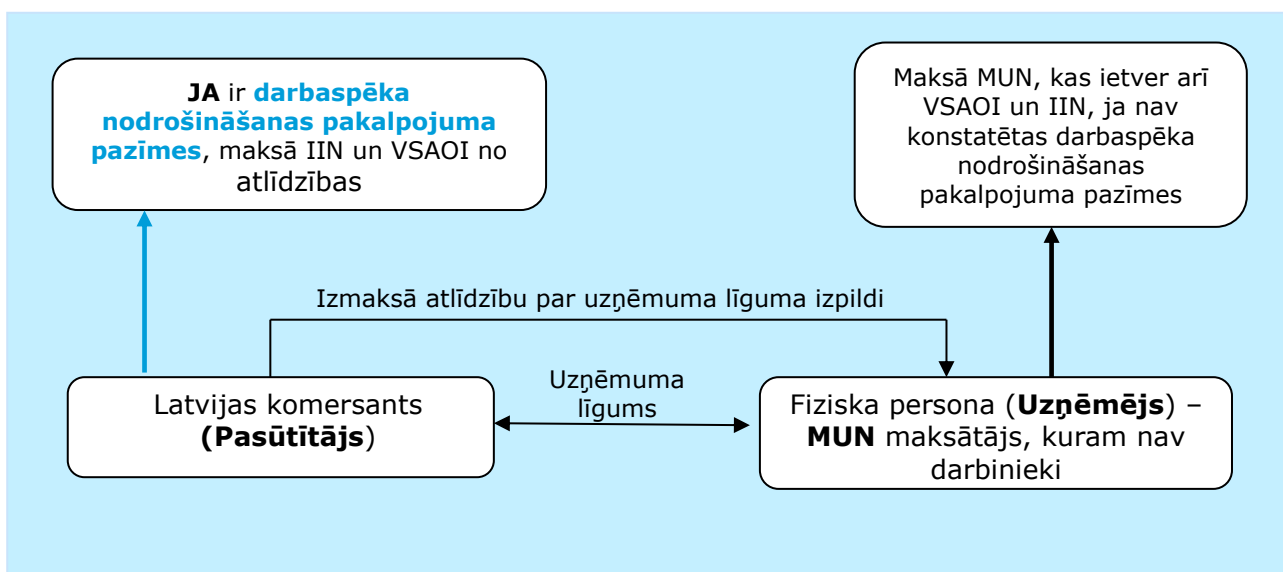
*No maija ienākuma (550 eiro) – VSAOI kopsummā **157,85** eiro:*

- $500 \text{ eiro} \times 31,07\% = 155,35 \text{ eiro};$
- $(550 \text{ eiro} - 500 \text{ eiro}) \times 5\% = 2,50 \text{ eiro}.$

!!! Obligātās iemaksas ar likmi 31,07 % Aivars pēc savas izvēles var veikt arī no VSAOI objekta, kas ir lielāks nekā 500 eiro. 5 % iemaksas pensiju apdrošināšanai veic no atlikušā mēneša ienākuma, no kura nav maksāti 31,07%.

IIN no saņemtajiem ienākumiem no uzņēmuma līguma Aivars aprēķinās un samaksās, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju nākamajā gadā.

C.3. Ar fizisku personu – MUN maksātāju

Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts starp Latvijas komersantu (Pasūtītāju) un saimnieciskās darbības veicēju – MUN maksātāju, nav konstatētas darbaspēka nodrošināšanas pakalpojuma pazīmes, tad:

komersants (Pasūtītājs):

- izmaksā atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes, nodokļus neieturot;
- iesniedz "Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām" ar kodu 2008 līdz nākamā gada 1.februārim, izņemot IK;

saimnieciskās darbības veicējs – MUN maksātājs :

- saņemto atlīdzību no uzņēmuma līguma izpildes iekļauj savos saimnieciskās darbības ieņēmumos (apgrozījumā);
- par katra ceturkšņa apgrozījumu (saimnieciskās darbības ieņēmumiem) iesniedz MUN deklarāciju, aprēķina un nomaksā MUN, kas ietver arī VSAOI un IIN.

Saimnieciskās darbības veicējs – MUN maksātājs – iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/ deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa likme/ samaksas termiņš
MUN ceturkšņa deklarācija	Līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam	<p>MUN likme gada apgrozījumam:</p> <p>līdz 25 000 eiro - 25 % virs 25 000 eiro - 40 %</p> <p>Gadā, kad iegūst MUN maksātāja statusu ar:</p> <p>2. ceturksni, likme apgrozījumam līdz 18 750 eiro - 25 %, pārsniegumam – 40 %;</p> <p>3. ceturksni, likme apgrozījumam līdz 12 500 eiro- 25 %, pārsniegumam – 40 %;</p> <p>4. ceturksni, likme apgrozījumam līdz 6250 eiro -25 %, pārsniegumam– 40 %.</p> <p>MUN iemaksā līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23.datumam</p> <p>!!! Ne vēlāk kā līdz nākamā gada 23.janvārim iemaksā MUN 50 eiro apmērā, ja kalendāra gadā aprēķinātā MUN summa nepārsniedz 50 eiro</p>

Saimnieciskās darbības ieņēmumi, par kuriem maksā MUN, nav jāuzrāda gada ienākumu deklarācijā.

Ja attiecībā uz saimnieciskās darbības veicēju – MUN maksātāju –, ar kuru ir noslēgts uzņēmuma līgums, izpildās kaut viena no darbaspēka nodrošināšanas pakalpojuma pazīmēm, tad komersantam (Pasūtītājam) no atlīdzības no uzņēmuma līguma izpildes ir pienākums aprēķināt un nomaksāt IIN un VSAOI kā no iznomātā personāla ienākuma. Šādā gadījumā atlīdzību par uzņēmuma līguma izpildi neuzskata par saimnieciskās darbības ieņēmumu un saimnieciskās darbības veicējs - MUN maksātājs – to **neiekļauj** apgrozījumā, par kuru maksā MUN.

3.piemērs

Gunārs ir pašnodarbinātais, kurš reģistrēts VID un maksā MUN. Gunārs noslēdz uzņēmuma līgumu ar SIA "Būvnieks" (Pasūtītāju) par elektroinstalāciju ierīkošanu objektā, kurā SIA "Būvnieks" veic būvdarbus kā ģenerālu uzņēmējs. Darbaspēka nodrošināšanas pakalpojuma pazīmju nav. SIA "Būvnieks" saskaņā ar pieņemšanas – nodošanas aktu 20XX.gada martā samaksā Gunāram 900 eiro par paveikto darbu. SIA "Būvnieks" nodokļus neietur. No martā saņemtajiem 900 eiro personīgajiem tēriņiem Gunārs izlieto 750 eiro, pārējo summu izlieto materiālu iegādei saimnieciskās darbības vajadzībām.

Gunārs līdz 15.aprīlim iesniedz MUN I ceturkšņa deklarāciju, aprēķina un samaksā 25 % MUN no ceturkšņa apgrozījuma (apgrozījumā iekļaujot arī saņemtos 900 eiro). Informācija par saviem ienākumiem (algu) no MU par katru I ceturkšņa mēnesi Gunāram nav jāsniedz.

Saistošie normatīvie akti

- [Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"](#)
- [Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"](#)
- [Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumi Nr.677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem"](#)
- [Ministru kabineta 2018. gada 30.oktobra noteikumi Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"](#)
- [Mikrouzņēmumu nodokļa likums](#)